

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

12. september 2017*

Apellatsioonkaebus – Institutsiooniline õigus – Kodanikualgatus, milles kutsutakse Euroopa Komisjoni üles esitama õigusakti ettepanek, mis käsitleb hädaolukorras olevate liikmesriikide riigivõla kustutamist – Registreerimistaotlus – Komisjoni keeldumine – Komisjoni ilmselge pädevuse puudumine – Määrus (EL) nr 211/2011 – Artikli 4 lõike 2 punkt b – Põhjendamiskohustus – ELTL artikkel 122 – ELTL artikkel 136 – Rikkumine

Kohtuasjas C-589/15 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 13. novembril 2015 esitatud apellatsioonkaebus,

Alexios Anagnostakis, elukoht Ateena (Kreeka), esindaja: *dikigoros* A. Anagnostakis ja advokaat F. Moyses,

apellant,

teine menetlusosaline:

Euroopa Komisjon, esindajad: M. Konstantinidis ja H. Krämer, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president K. Lenaerts, asepresident A. Tizzano, kodade presidendid R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, L. Bay Larsen, E. Juhász, M. Berger ja A. Prechal, kohtunikud A. Rosas, J. Malenovský, D. Šváby, S. Rodin (ettekandja) ja C. Lycourgos,

kohtujurist: P. Mengozzi,

kohtusekretär: vanemametnik L. Hewlett,

arvestades kirjalikus menetluses ja 13. detsembri 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 7. märtsi 2017. aasta kohtuistungil ära kuulunud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: kreeka.

otsuse

- 1 Alexios Anagnostakis palub oma apellatsioonkaebuses, et tühistataks Euroopa Liidu Üldkohtu 30. septembri 2015. aasta otsus Anagnostakis vs. komisjon (T-450/12; edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“; EU:T:2015:739), millega Euroopa Liidu Üldkohus jättis rahuldamata tema tühistamishagi komisjoni 6. septembri 2012. aasta otsuse K (2012) 6289 (lõplik) peale, mis käsitles komisjonile 13. juulil 2012 esitatud Euroopa kodanikualgatuse „Miljon allkirja solidaarse Euroopa toetuseks“ registreerimise taotlust (edaspidi „vaidlusalune otsus“).

Õiguslik raamistik

- 2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 211/2011 kodanikualgatuse kohta (ELT 2011, L 65, lk 1) põhjendustes 1, 2, 4 ja 10 on märgitud:

„(1) Euroopa Liidu lepinguga on tugevdatud liidu kodanikuühiskonda ja tõhustatud liidu demokraatlikku toimimist, nähes selleks muu hulgas ette, et igal kodanikul on õigus osaleda liidu demokraatias Euroopa kodanikualgatuse kaudu. See kord võimaldab kodanikel pöörduda otse komisjoni poole taotlusega, milles komisjoni kutsutakse üles esitama liidu õigusakti ettepanek aluslepingute rakendamiseks, ja annab neile sarnase õiguse, nagu on Euroopa Parlamendil Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 225 ja nõukogul ELi toimimise lepingu artikli 241 alusel.

(2) Kodanikualgatuse kord ja tingimused peaksid olema selged, lihtsad ja kasutajasõbralikud ning vastama kodanikualgatuse olemusele, et julgustada kodanike osalust ja muuta liit ligipääsetavamaks. Need peaksid õigusi ja kohustusi täpselt tasakaalus hoidma.

[...]

(4) Taotluse korral peaks komisjon andma kodanikele teavet ja mitteametlikku nõu kodanikualgatuste kohta, eelkõige registreerimise kriteeriumide küsimuses.

[...]

(10) Selleks et tagada kavandatud kodanikualgatuse sidusus ja läbipaistvus ning vältida olukorda, kus allkirju kogutakse kavandatud kodanikualgatusele, mis ei vasta käesolevas määruses sätestatud tingimustele, peaks olema kohustuslik registreerida selline algatus komisjoni loodud veebisaidil enne, kui kodanikelt hakatakse koguma vajalikke toetusavaldusi. Komisjon peaks registreerima kõik kavandatud kodanikualgatused, mis vastavad käesoleva määruse tingimustele. Komisjon peaks registreerimist korraldama kooskõlas hea halduse üldpõhimõtetega.“

- 3 Määruse nr 211/2011 artikkel 1 sätestab:

„Käesoleva määrusega määratakse kindlaks kodanikualgatuse esitamise kord ja tingimused, nagu see on sätestatud ELi lepingu artiklis 11 ja ELi toimimise lepingu artiklis 24.“

- 4 Selle määruse artikkel 2 sätestab:

„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- 1) „kodanikualgatus“ – komisjonile käesoleva määruse kohaselt esitatud algatus, milles kutsutakse komisjoni üles esitama talle antud volituste piires asjakohast ettepanekut küsimustes, mille suhtes on kodanike arvates vaja aluslepingute rakendamiseks vastu võtta liidu õigusakt, ning mida toetab vähemalt üks miljon allkirjutanut, kes pärinevad vähemalt ühest neljandikust kõikidest liikmesriikidest;

[...]

3) „korraldajad“ – füüsilised isikud, kes moodustavad kodanike komitee ja kes vastutavad kodanikualgatuse ettevalmistamise ja selle komisjonile esitamise eest.“

5 Määruse artikli 4 lõiked 1, 2 ja 3 näevad ette:

„1. Enne allakirjutanutelt toetusavalduste koguma hakkamist kavandatud kodanikualgatusele peavad korraldajad taotlema komisjonilt kõnealuse algatuse registreerimist, esitades II lisas sätestatud teabe, eelkõige kodanikualgatuse ettepaneku sisu ja eesmärkide kohta.

Osutatud teave kantakse ühes liidu ametlikus keeles komisjoni selleks otstarbeks loodud veebipõhisesse registrisse („register“).

Korraldajad annavad registrile pidevalt uuendatud teavet kavandatud kodanikualgatuse toetus- ja rahastamisallikate kohta ja vajaduse korral avaldavad selle oma veebisaidil.

Pärast seda, kui lõikele 2 vastav registreerimine on kinnitatud, võivad korraldajad kanda kavandatud kodanikualgatuse registrisse teistes liidu ametlikes keeltes. Kavandatud kodanikualgatuse tõlkimise eest teistesse liidu ametlikes keeltesse vastutavad korraldajad.

Komisjon loob kontaktpunkti, kus antakse teavet ja abi.

2. Komisjon registreerib kavandatud kodanikualgatuse kahe kuu jooksul alates II lisas sätestatud teabe saamisest ainuomase registreerimisnumbri all ja saadab kinnituse korraldajatele, kui on täidetud järgmised tingimused:

[...]

b) kavandatud kodanikualgatus ei jää ilmselt välja komisjoni volituste ulatusest, mille kohaselt komisjon on pädev esitama liidu õigusakti ettepaneku aluslepingute rakendamiseks;

[...]

3. Komisjon keeldub registreerimisest, kui üks või rohkem lõikes 2 kehtestatud tingimustest ei ole täidetud.

Kui komisjon keeldub kavandatud kodanikualgatus registreerimast, peab ta korraldajaid teavitama keeldumise põhjustest ja kõigist neile kättesaadavatest võimalikest kohtulikest ja kohtuvälisest õiguskaitsevahenditest.“

Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus

6 Vaidlustatud kohtuotsusest nähtuvalt võib vaidluse tausta kokku võtta järgmiselt.

7 A. Anagnostakis esitas 13. juulil 2012 komisjonile kavandatud Euroopa kodanikualgatuse „Miljon allkirja solidaarse Euroopa toetuseks“ (edaspidi „kavandatud Euroopa kodanikualgatus“).

8 Kavandatud Euroopa kodanikualgatuse eesmärk oli kehtestada Euroopa Liidu õiguses „hädaolukorra põhimõte, mille kohaselt juhul, kui talumatu võla tagasimaksmine ähvardab riigi rahanduslikku ja poliitilist olemasolu, on sellest tagasimaksmisest keeldumine vajalik ja põhjendatud“.

- 9 Kõnesolevas kavandatud Euroopa kodanikualgatuses oli selle vastuvõtmise õigusliku alusena viidatud „majandus- ja rahapoliitikale (ELTL artiklid 119–144)“.
- 10 Komisjon tuletas vaidlusaluses otsuses meelde määruse nr 211/2011 artikli 4 lõikes 2 sätestatud; märkis, et ta on kontrollinud kavandatud Euroopa kodanikualgatuses käsitletud EL toimimise lepingu sätteid ja eelkõige ELTL artikli 136 lõiget 1 ning „kõiki muid võimalikke õiguslikke aluseid“; ning seejärel keeldus kavandatud Euroopa kodanikualgatus registreerimast põhjendusel, et see jääb ilmselgelt välja nende volituste ulatusest, mille kohaselt komisjon on pädev esitama liidu õigusakti ettepanekut aluslepingute rakendamiseks.

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

- 11 A. Anagnostakis esitas 11. oktoobril 2012 Üldkohtu kantseleisse saabunud hagi taotluse vaidlusalune otsus tühistada.
- 12 Ta esitas oma hagi põhjendamiseks üheainsa väite, mis oli jagatud mitmesse ossa ja mille kohaselt komisjon rikkus õigusnorme, kui ta keeldus registreerimast kõnesolevat kavandatud Euroopa kodanikualgatus määruse nr 211/2011 artikli 4 lõike 2 punkti b alusel. A. Anagnostakis väitis selle kohta sisuliselt, et komisjon võinuks kavandatud Euroopa kodanikualgatusesse ellu viia, tehes ettepaneku õigusakti vastuvõtmiseks ELTL artikli 122 lõigete 1 ja 2 ja artikli 136 lõike 1 punkti b ning rahvusvahelise õiguse sätete alusel.
- 13 Analüüsid vaidlustatud kohtuotsuses omal algatusel puuduvat või ebapiisavat põhjendust käsitlevat väidet, jõudis Üldkohus seisukohale, et komisjon on vaidlusalust otsust vastu võttes põhjendamiskohustust järginud. Lisaks leidis Üldkohus, et komisjon ei ole rikkunud ühtegi õigusnormi, kui ta andis hinnangu, mille kohaselt kavandatud Euroopa kodanikualgatus jäi ilmselgelt väljapoole volitusi, mis võimaldanuks komisjonil sellekohase õigusakti vastuvõtmise ettepaneku esitada. Eeltoodust tulenevalt jättis Üldkohus hagi põhjendamata tõttu rahuldamata.

Poolte nõuded

- 14 Apellatsioonkaebuses palub A. Anagnostakis Euroopa Kohtul:
- tühistada vaidlustatud kohtuotsus;
 - tühistada vaidlusalune otsus;
 - kohustada komisjoni kavandatud Euroopa kodanikualgatus registreerima ja otsustada, et tuleb võtta mis tahes muud õiguslikult vajalikud meetmed; ning
 - mõista kohtukulud välja komisjonilt.
- 15 Komisjon palub Euroopa Kohtul appellatsioonkaebus rahuldamata jätta ja mõista kohtukulud välja A. Anagnostakiselt.

Apellatsioonkaebus

- 16 Oma appellatsioonkaebuse põhjendamiseks esitab apellant neli väidet. Esimese väite kohaselt rikkus Üldkohus õigusnormi, kui ta leidis, et komisjon täitis vaidlusalust otsust vastu võttes põhjendamiskohustuse. Teine kuni neljas väide käsitlevad selle otsuse õiguspärasuse kontrolli ja nende kohaselt on tõlgendatud väärtalt vastavalt ELTL artiklile 122, ELTL artikli 136 lõiget 1 ja rahvusvahelise õiguse sätteid.

Esimene väide, et õigusnormi on rikutud seoses vaidlusaluse otsuse põhjenduse piisavusega

Poolte argumendid

- 17 Esimese väite raames toob apellant välja, et Üldkohus rikkus õigusnormi, otsustades vaidlustatud kohtuotsuse punktides 28–32 ja 34, et vaidlusalune otsus vastas põhjendamiskohustuse nõuetele, nii nagu need tulenevad ELTL artiklist 296.
- 18 Esiteks otsustas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 28 ebaõigesti, et pelk asjaolu, et komisjon viitas vaidlusaluses otsuses määruse nr 211/2011 artikli 4 lõike 2 punktile b, oli põhjendamiskohustust käsitlevat kohtupraktikat arvesse võttes piisav põhjendus. Nimelt ei kujuta niisugune viide endast üksikasjalikku ja selget põhjendust selle kohta, miks komisjonil kõnesoleva sätte mõttes „ilmselgelt“ pädevus puudus.
- 19 Järgmiseks väidab apellant, et selleks ei piisa ka Üldkohtu tõdemusest vaidlustatud kohtuotsuse punktis 27, mille kohaselt komisjon oli „üksikasjalikult kontrollinud kavandatud algatuses mainitud kõiki sätteid (ELTL artiklid 119–144) ja kõiki muid võimalikke õiguslikke aluseid“.
- 20 Sama kehtib vaidlusaluses otsuses sisalduva viite kohta ELTL artikli 136 lõikele 1.
- 21 Viimaseks rikkus Üldkohus väidetavalt õigusnormi, kui ta leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 30 ja 31, et vaidlusaluse otsuse põhjendus oli piisav, arvestades otsuse laadi ja konteksti, milles see vastu võeti. Üldkohtu niisugune põhjendus ei ole esiteks kuidagi seotud komisjoni pädevuse ilmselge puudumisega ja teisalt loob see väära põhjusliku seose nn „selguse ja täpsuse puudumise, mis puudutab õiguslikku alust, millel väidetavalt rajaneb komisjoni pädevus esitada õigusakti ettepanek“, mida on käsitletud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 30, ja kohustuse vahel näidata ära vaidlusaluse otsuse vastuvõtmist põhjendavad asjaolud.
- 22 Komisjon leiab, nõustudes Üldkohtu põhjenduskäiguga, mida on kritiseeritud esimeses väites, et see väide tuleb põhjendamatusena tõttu tagasi lükata.

Euroopa Kohtu hinnang

- 23 Sissejuhatavalt olgu meenutatud, et Lissaboni lepinguga lisatud ELL artikli 11 lõige 4 annab liidu kodanikele õiguse teatavail tingimustel kutsuda Euroopa Komisjoni üles esitama talle antud volituste piires asjakohase ettepaneku küsimustes, mille suhtes kodanike arvates on vaja aluslepingute rakendamiseks vastu võtta liidu õigusakt.
- 24 Euroopa kodanikualgatuse esitamise õigus kujutab endast sarnaselt eeskätt Euroopa Parlamendile petitsiooni esitamise õigusega instrumenti, mis annab kodanikele ELL artikli 10 lõike 3 alusel õiguse osaleda liidu demokraatlikus elus, kuivõrd see lubab neil pöörduda otse komisjoni poole, et esitada viimasele üleskutse, et ta teeks aluslepingute rakendamiseks liidu õigusakti ettepaneku.
- 25 Vastavalt ELTL artikli 24 esimesele lõigule on Euroopa kodanikualgatuse esitamise korda ja tingimusi täpsustatud määruses nr 211/2011. Selle määruse artikkel 4 näeb ette kavandatud Euroopa kodanikualgatuse registreerimistingimused.
- 26 Nimetatud tingimuste hulgas näeb määruse artikli 4 lõike 2 punkt b ette, et komisjon registreerib kavandatud Euroopa kodanikualgatuse, kui see „ei jää ilmselgelt välja komisjoni volituste ulatusest, mille kohaselt komisjon on pädev esitama liidu õigusakti ettepaneku aluslepingute rakendamiseks“.
- 27 Just seda sätet rakendas komisjon vaidlusaluses otsuses, kui ta keeldus registreerimast kavandatud kodanikualgatus, mille apellant talle oli esitanud.

- 28 Osas, milles apellant toob oma esimeses väites välja, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta asus seisukohale, et see otsus oli piisavalt põhjendatud, tuleb rõhutada, et kohustus teavitada korraldajaid põhjustest, mille tõttu nende esitatud kodanikualgatuse registreerimisest keelduti, nii nagu see on ette nähtud määruse nr 211/2011 artikli 4 lõike 3 teises lõigus, on ERTL artiklis 296 sätestatud õigusaktide põhjendamiskohustuse konkreetne väljendus kodanikualgatust käsitlevas osas. Vastavalt seda artiklit käsitlevale väljakujunenud kohtupraktikale peab põhjendus vastama asjassepuutuva akti olemusele ning sellest peab selgelt ja üheselt selguma akti andnud institutsiooni arutluskäik, mis võimaldab huvitatud isikutel võetud meetme põhjuseid mõista ja pädeval kohtul kontrolli teostada (vt eelkõige kohtuotsus, 6.3.2003, *Interporc vs. komisjon*, C-41/00 P, EU:C:2003:125, punkt 55).
- 29 Nagu väljakujunenud kohtupraktikast samuti ilmneb, tuleb põhjendamise nõuet hinnates arvestada juhtumi asjaolusid. Ei ole nõutud, et põhjendus täpsustaks kõiki olulisi faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuivõrd küsimust, kas õigusakti põhjendus vastab ERTL artikli 296 nõuetele, tuleb hinnata mitte üksnes lähtuvalt selle sõnastusest, vaid ka selle kontekstist ning puudutatud valdkonda reguleerivate õigusaktide kogumist (kohtuotsused, 29.9.2011, *Elf Aquitaine vs. komisjon*, C-521/09 P, EU:C:2011:620, punkt 150, ning 21.12.2016, *Club Hotel Loutraki jt vs. komisjon*, C-131/15 P, EU:C:2016:989, punkt 47).
- 30 Arvestades just neid põhimõtteid, mida on õigesti meelde tuletatud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 22–24, tuleb analüüsida, kas Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta asus seisukohale, et komisjon täitis vaidlusaluse otsuse vastuvõtmisel põhjendamiskohustuse.
- 31 Käesoleval juhtumil on selge, nagu ka Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 28 märkis, et otsuses oli välja toodud, et kavandatud Euroopa kodanikualgatuse registreerimisest keeldumine oli põhjendatud asjaoluga, et ei olnud täidetud määruse nr 211/2011 artikli 4 lõike 2 punktis b ette nähtud tingimus. Selle kohta oli vaidlusaluses otsuses märgitud, et komisjon leiab, et ei kodanikualgatuses mainitud majandus- ja rahapoliitikat käsitlevad sätted, s.o ERTL artiklid 119–144, ega ükski muu õiguslik alus ei volita seda institutsiooni esitama sellise õigusakti ettepanekut, mis võimaldaks saavutada kavandatud Euroopa kodanikualgatuse eesmärki. Niisuguses kontekstis võttis komisjon konkreetsemalt seisukoha ERTL artikli 136 lõike 1 osas ja esitas põhjendused, mille alusel ta leidis, et see säte ei saa antud juhul olla sobiv õiguslik alus.
- 32 Erinevalt sellest, mida apellant näib väitvat, ei ole Üldkohus leidnud, et vaidlusaluse otsuse iga element eraldi võetuna oli piisav põhjendus, et täita põhjendamiskohustust käsitlevad kohtupraktika nõuded. Ta ei asunud ka vaidlustatud kohtuotsuse punktides 30 ja 31 seisukohale, et niisugune põhistus tulenes iseenesest kõnealuse akti laadist ja kontekstist, milles see vastu võeti.
- 33 Vastupidi, Üldkohus analüüsis käesoleva kohtuotsuse punktides 28 ja 29 osundatud asjakohasest kohtupraktikast lähtudes, kas arvestades kõiki vaidlusaluses otsuses sisalduvaid elemente ja eelkõige otsuse laadi ja konteksti, mille see vastu võeti, vastab otsuse põhistus ERTL artikli 296 nõuetele.
- 34 Sellega seoses rõhutas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 25 ja 26 sisuliselt, et arvestades Euroopa kodanikualgatuse õiguse laadi ennast ja mõju, mida kavandatud Euroopa kodanikualgatuse registreerimisest keeldumise otsus võib avaldada liidu demokraatlikule toimimisele, tuleb komisjonil niisuguse kavandatud kodanikualgatuse registreerimisest keeldumise otsust põhjendada nii, et põhjused, mille tõttu ta keeldus, on selgelt välja toodud. Kui keeldumine tugineb, nii nagu käesolevas asjas, määruse nr 211/2011 artikli 4 lõike 2 punktile b, siis peavad põhistus olema välja toodud põhjused, miks komisjon leidis, et kavandatud kodanikualgatus jääb ilmselgelt välja tema volituste ulatusest, mille kohaselt komisjon on pädev esitama liidu õigusakti ettepaneku aluslepingute rakendamiseks.

- 35 Selle raames on komisjon kohustatud, juhul kui Euroopa kodanikualgatuse korraldajad lisavad kooskõlas määruse nr 211/2011 II lisaga oma kavandatud kodanikualgatuse lisasse üksikasjalikuma teabe kodanikualgatuse eseme, eesmärkide ja konteksti kohta, selle teabe hoolega ja erapooletult läbi vaatama.
- 36 Üldkohus rõhutas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 30 ja 31 lisaks, et kõnesolev kavandatud Euroopa kodanikualgatus on oma laadilt väga napolisõnaline ja selles jääb vajaka selgusest, sest sisuliselt piirduv see algatuses taotletud liidu õigusakti vastuvõtmise õigusliku aluse küsimuses viitega liidu majandus- ja rahapoliitikat käsitlevale ETL artiklite 119–144 blokile, esitamata vähimatki selgitust ega täpsustust selle kohta, kuidas on omavahel seotud kavandatud kodanikualgatuse sisu ja 26 EL toimimise lepingu artiklit, millele selles viidati.
- 37 Mis puutub eelnevalt käsitletusse, siis ehkki komisjoni veebisait võimaldas valida üksnes bloki kaupa rubriigi „Majandus- ja rahapoliitika ETL 119–144“, tuleb rõhutada, et vastavalt määruse nr 211/2011 II lisale oleksid korraldajad siiski võinud lisas esitada täpsemat teavet nende artiklite asjasepuutuvuse kohta kavandatud Euroopa kodanikualgatuse sisu vaatepunktist – korraldajad ei väida, et nad oleksid seda teinud.
- 38 Niisugustel asjaoludel ei saa Üldkohtule ette heita, et ta on eiranud käesoleva kohtuotsuse punktides 28 ja 29 osundatud kohtupraktikat, kui ta leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 31, et komisjonil oli õigus võtta seisukoht blokina viidatud sätete hulgast selle sätte osas, mis talle tundus kõige vähem asjasepuutumatu, nimelt ETL artikli 136 lõike 1 osas, ilma et ta pidanuks esitama põhjendusi konkreetselt iga nimetatud sätte kohta ega ammuigi mitte põhjendama kõigi teiste EL toimimise lepingu sätete asjasepuutumatust.
- 39 Neil asjaoludel võis Üldkohus asuda vaidlustatud kohtuotsuse punktis 32 õiguspäraselt seisukohale, et vaidlusalune otsus sisaldas piisavalt elemente, mis võimaldasid apellandil otsuse vastuvõtmise konteksti arvestades mõista, mis põhjustel keelduti kavandatud Euroopa kodanikualgatuse registreerimisest, ja liidu kohtul omapoolset kontrolli teostada.
- 40 Viimasega seoses tuleneb vaidlustatud kohtuotsusest selgelt, et Üldkohus võis selle otsuse üle tõhusalt kontrolli teostada muu hulgas küsimuses, kas ETL artikkel 122 võis olla kõnesoleva kavandatud Euroopa kodanikualgatuse esemeks oleva meetme õiguslik alus vaatamata asjaolule, et seda artiklit ei olnud kavandatud kodanikualgatuses konkreetselt käsitletud.
- 41 Eelnevast tuleneb, et Üldkohus ei rikkunud õigusnormi, kui ta asus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 34 seisukohale, et käesoleva kohtuasja asjaoludel järgis komisjon vaidlusaluse otsuse vastuvõtmisel tal lasunud põhjendamiskohustust.
- 42 Apellant vaidlustab ka selle otsuse põhistuse, väites, et kavandatud Euroopa kodanikualgatus ei jää ilmselgelt välja komisjoni volituste ulatusest vastavalt sätetele, mida otsuses on silmas peetud. Olgu siiski märgitud, et see argumentatsioon ei käsitle põhjendamiskohust kui olulist vorminõuet, vaid sellest eraldiseisvat küsimust põhistuse põhjendatuse kohta, mis on vaidlustatud akti sisulise õiguspärasuse hindamise küsimus (kohtuotsus, 29.9.2011, *Elf Aquitaine vs. komisjon*, C-521/09 P, EU:C:2011:620, punkt 146 ja seal viidatud kohtupraktika). Seda tuleb seega vaadelda teisele ja kolmandale väitele vastamisel.
- 43 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimene väide põhjendamatusse tõttu tagasi lükata.

Teine ja neljas väide, et vaidlusaluse otsuse põhjendatuse kontrollimisel on õigusnormi rikutud

Sissejuhatavad kaalutlused

- 44 Teise ja neljanda väitega heidab apellant Üldkohtule ette, et viimane tõlgendas vääralt ELTL artiklit 122 ja ELTL artikli 136 lõiget 1 ning rahvusvahelise õiguse sätteid ning leidis seetõttu, et määruse nr 211/2011 artikli 4 lõike 2 punktis b sätestatud tingimus ei olnud antud juhul täidetud.
- 45 Sissejuhatavalt olgu öeldud, et mis puudutab esiteks kavandatud Euroopa kodanikualgatuse registreerimismenetlust, siis määruse nr 211/2011 artikkel 4 näeb ette, et komisjon peab analüüsima, kas niisugune kavandatud kodanikualgatus täidab eelkõige kõnesoleva artikli lõike 2 punktis b sätestatud registreerimistingimused. Vastavalt selle artikli lõigetele 1 ja 2 tuleb seega arvestada kavandatud Euroopa kodanikualgatuse eset ja eesmärki käsitlevat teavet, mille on esitanud selle algatuse korraldajad kas kohustuslikus korras või vabatahtlikult, vastavalt määruse II lisale.
- 46 Sellega seoses olgu öeldud, et nagu tuleneb määruse nr 211/2011 põhjendusest 4 ja artikli 4 lõike 1 viimasest lõigust, on komisjon kohustatud registreerimismenetluses abistama Euroopa kodanikualgatuse korraldajaid ja andma neile nõu, eelkõige registreerimise kriteeriumide küsimuses.
- 47 Järgmiseks on oluline rõhutada, et nagu on meenutatud kõnesoleva määruse põhjenduses 10, tuleb määruse artikli 4 tähenduses kavandatud Euroopa kodanikualgatus käsitlev otsus võtta vastu kooskõlas hea halduse põhimõttega, millega on esmajoones seotud pädeva institutsiooni kohustus teostada hoolas ja erapooletu kontroll, mis arvestab muu hulgas kõiki antud asjas olulisi asjaolusid.
- 48 Need nõuded, mis on hea halduse põhimõtte lahutamatu osa, on üldjuhul kohaldatavad liidu ametiasutuste tegevusele üldsusega suhtlemisel (vt selle kohta kohtuotsus, 4.4.2017, Euroopa ombudsman vs. Staelen, C-337/15 P, EU:C:2017:256, punkt 34) ja seega ka Euroopa kodanikualgatuse esitamise õiguse raamistikus, mis on kodanike jaoks liidu demokraatlikus elus osalemise instrument.
- 49 Vastavalt selle instrumendi eesmärkidele, s.o julgustada kodanike osalust ja muuta liit ligipääsetavamaks, nii nagu need on ette nähtud määruse nr 211/2011 põhjendustes 1 ja 2, peab komisjon olukorras, kus talle on esitatud kavandatud Euroopa kodanikualgatus, tõlgendama ja kohaldama selle määruse artikli 4 lõike 2 punktis b ette nähtud registreerimistingimust nii, et on tagatud Euroopa kodanikualgatuse lihtne kasutatavus.
- 50 Sellest järeldub, et komisjon võib kavandatud Euroopa kodanikualgatuse registreerimisest määruse artikli 4 lõike 2 punkti b alusel keelduda vaid siis, kui kavandatud Euroopa kodanikualgatus jääb, arvestades selle eset ja eesmärke, nii nagu need nähtuvad kohustusliku teabe hulgast ja täiendava teabe hulgast, kui korraldajad on seda määruse nr 211/2011 II lisa alusel esitanud, ilmselgelt välja komisjoni volituste ulatusest, mille kohaselt komisjon on pädev esitama liidu õigusakti ettepaneku aluslepingute rakendamiseks.
- 51 Olles selles küsimuses täpsustused esitanud, tuleb teiseks piiritleda kontroll, mida Euroopa Kohus on pädev käesoleva apellatsioonkaebuse raames teostama.
- 52 Nagu märkis kohtujurist eelkõige oma ettepaneku punktides 7, 31 ja 40, on apellant Euroopa Kohtus käesoleva menetluse käigus sisuliselt edasi arendanud oma selgitusi kõnesoleva kavandatud Euroopa kodanikualgatuse eseme ja asjakohase õigusliku aluse kohta ning on väitnud, et Üldkohus on teinud vaidlustatud kohtuotsuses selle kohta korduvalt järeldusi, mis on kas ebatäpsed või ebatäielikud.

- 53 Esiteks tulebki toonitada, nagu seda tegi ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 30, et selle hindamisel, kuivõrd põhjendatud oli Üldkohtu arutluskäik vaidlustatud kohtuotsuses, kui ta kontrollis vaidlusaluse otsuse põhjendatust, saab lähtuda vaid teabest, mille kavandatud Euroopa kodanikualgatuse korraldajad esitasid komisjonile edastatud kodanikualgatuse registreerimistaotluses, mitte aga täpsustustest, mille apellandid esitasid alles käesolevas apellatsioonimenetluses.
- 54 Nagu Üldkohus märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 3 ja konkreetselt erinevates selle otsuse lõikudes, piirdus see teave kodanikualgatuse eseme kirjeldamisega selliselt, et eesmärk on kinnistada liidu õigusloomes „hädaolukorra põhimõte, mille kohaselt juhul, kui talumatu võla tagasimaksmine ähvardab riigi rahanduslikku ja poliitilist olemasolu, on sellest tagasimaksmisest keeldumine vajalik ja põhjendatud”, ning vastuvõtmise õigusliku alusena viidati blokina ELTL artiklitele 119–144.
- 55 Teiseks tuleneb ka väljakujunenud kohtupraktikast, et Euroopa Kohtu pädevus apellatsioonimenetluses on üldjuhul piiratud asja sisuliselt läbi vaadanud kohtutes arutatud väidetele antud õigusliku hinnangu kontrollimisega (vt selle kohta kohtuotsused, 30.4.2014, FLSmidth vs. komisjon, C-238/12 P, EU:C:2014:284, punkt 42, ning 22.5.2014, ASPLA vs. komisjon, C-35/12 P, EU:C:2014:348, punkt 39).
- 56 Nagu sai rõhutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 12, tugineb apellant kõnesoleval juhtumil aga Üldkohtule esitatud hagi esitatud ainsa väite põhjendamiseks ELTL artikli 122 lõigetele 1 ja 2, ELTL artikli 136 lõikele 1 ning rahvusvahelise õiguse sätetele.
- 57 Eelnevast järeldub, et Euroopa Kohtul tuleb nende argumentide läbivaatamisel, mis esitati eesmärgiga näidata ära, et Üldkohus asus ekslikult seisukohale, et liidu õiguses puudus kavandatud Euroopa kodanikualgatuses välja pakutud põhimõtte vastuvõtmiseks sobiv õiguslik alus, piirduda nende argumentide analüüsiga, mille kohaselt tõlgendas Üldkohus väärt ELTL artiklit 122 ja ELTL artikli 136 lõiget 1 ning rahvusvahelise õiguse sätteid.

Teine väide, et ELTL artikli 122 tõlgendamisel on rikutud õigusnormi

– Poolte argumendid

- 58 Apellant heidab oma teise väitega, millel on neli alaosa, Üldkohtule ette, et viimane tõlgendas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 41–43 ja 47–50 väärt ELTL artikli 122 lõikeid 1 ja 2, otsustades määruse nr 211/2011 artikli 4 lõike 2 punkti b eirates, et need sätted ei sobi ilmselt õiguslikuks aluseks, et kehtestada liidu õigusaktis põhimõte, mis on kõnesoleva kavandatud Euroopa kodanikualgatuse ese.
- 59 Esiteks väidab apellant, et kuna Üldkohus tõlgendas ELTL artiklit 122 eraldiseisvalt, asetamata seda ELTL artiklite 119–126 konteksti, ei võtnud Üldkohus arvesse EL toimimise lepingu kolmanda osa VIII jaotise 1. peatükki „Majanduspoliitika“, mille aluspõhimõte on, et liikmesriikide majanduspoliitika kuuluvad liikmesriigi valitsuste pädevusse ja et need tuleb kooskõlastada.
- 60 Apellant väidab nimelt, et ELTL artikli 122 lõigetest 1 ja 2 tuleneb, et meetmed, mille vastuvõtmise ettepaneku on komisjon selle artikli kohaselt volitatud nõukogule tegema, võivad olla parandus- või ennetusmeetmed ja nende eesmärk on tegeleda suurte raskustega või tõsise niisuguste raskuste tekkimise ohuga, mis võivad ohustada liidu eesmarke. Kuna Üldkohus tõstis selle artikli tema kontekstist välja, rikkus ta õigusnormi.
- 61 Teiseks toonitab apellant, et ELTL artikli 122 lõige 1, milles on muu hulgas ette nähtud liikmesriikidevahelise solidaarsuse põhimõte, annab komisjonile laiaulatusliku kaalutusõiguse, et teha ettepanek võtta vastu sobivad meetmed tegelemaks suurte raskustega mõnes liikmesriigis.

Hädaolukorra põhimõtte kehtestamine mõnes liidu aktis kujutaks endast niisugust sobivat meetet. Kuna Üldkohus leidis kõigele vaatamata, et kavandatud Euroopa kodanikualgatus jääb ilmselgelt välja komisjoni pädevusalast, siis tõlgendas ta ELTL artiklit 122 vääralt.

- 62 Kolmandaks vaidleb apellant esmalt vastu vaidlustatud kohtuotsuse punktis 41 sisalduvale Üldkohtu arutluskäigule, mis tugineb 27. novembri 2012. aasta kohtuotsusele Pringle (C-370/12, EU:C:2012:756). Üldkohus rikkus apellandi väitel õigusnormi, kui ta võrdles kõnesolevas Euroopa kodanikualgatuses välja pakutud meetet Euroopa stabiilsusmehhanismiga (edaspidi „stabiilsusmehhanism“), mida viidatud kohtuotsuses konkreetselt käsitleti ja mis kardinaalselt erineb kõnesolevast meetmest. Kõnesoleva kavandatud Euroopa kodanikualgatus eesmärk on kinnistada liidu õigusloomes hädaolukorra põhimõtte, arvestades Kreeka Vabariigi suuri raskusi, mis tulenevad tema võlast, mitte soov luua stabiilsusmehhanismi taolist finantseerimismehhanismi.
- 63 Teiseks väidab apellant, et vaidlustatud kohtuotsuse punktis 42 esitatud Üldkohtu hinnang, mille kohaselt ELTL artikli 122 lõike 1 kohaselt selles sättes silmas peetud normid „rajanevad liikmesriikidevahelisel abistamisel“, on õiguslikult vää. Sellest artiklist tuleneb apellandi väitel, et selles nimetatud liikmesriikidevaheline solidaarsus ei ole vastupidi Üldkohtu hinnangule samaväärne rahaliseks peetava abiga liikmesriikide vahel.
- 64 Neljandaks tegi Üldkohus apellandi väitel õigusvea, kui ta tugines vaidlustatud kohtuotsuse punktides 47–49 taas kord 27. novembri 2012. aasta kohtuotsusele Pringle (C-370/12, EU:C:2012:756) põhjendamaks järeldust, et kõnealuse kavandatava Euroopa kodanikualgatus eesmärk ei ole ilmselgelt hõlmatud ELTL artikli 122 lõikega 2.
- 65 Esiteks ei ole hädaolukorra põhimõtte kehtestamine liidu õigusaktis mitmes mõttes stabiilsusmehhanismiga võrreldav. Teiseks asus Üldkohus vääralt seisukohale, et hädaolukorra väljakuulutamise menetluse algatavad liikmesriigid, mitte liit. Kõnesoleva kavandatud Euroopa kodanikualgatus kohaselt oleks see liit, kes solidaarsuse vaimus niisuguse väljakuulutamise heaks kiidab. Kolmandaks jõudis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 49 ekslikult seisukohale, et hädaolukorra põhimõtte vastuvõtmine ei kataks üksnes liikmesriigi võlga liidu ees, vaid ka selle riigi võlga teiste era- või avalik-õiguslike juriidiliste või füüsiliste isikute ees. Kui see põhimõtte vastu võetak, kataks see ainult liikmesriikide võlga liidu ees. Igal juhul oleks komisjon võinud vastata kõnealusele kavandatud Euroopa kodanikualgatusle osaliselt, piirates selle eset üksnes võlga, mis ilmselgelt kuulub ELTL artikli 122 lõike 2 kohaldamisalasse.
- 66 Komisjoni hinnangul tuleb teine väide, kuivõrd see sisaldab uusi argumente, lükata tagasi vastuvõetamatus või siis igal juhul põhjendamatus tõttu.

– *Euroopa Kohtu hinnang*

- 67 Sissejuhatavalt olgu meenutatud, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab liidu õigusakti õigusliku aluse valik põhinema objektiivsetel asjaoludel, mis on kohtulikult kontrollitavad ja mille hulka kuuluvad eeskätt õigusakti eesmärk ja sisu (kohtuotsused, 29.4.2004, komisjon vs. nõukogu, C-338/01, EU:C:2004:253, punkt 54; 19.7.2012, parlament vs. nõukogu, C-130/10, EU:C:2012:472, punkt 42, 18.12.2014, Ühendkuningriik vs. nõukogu, C-81/13, EU:C:2014:2449, punkt 35).
- 68 Esimesena ja osas, milles apellant heidab oma teises väites, mille osi tuleb käsitleda koos, Üldkohtule ette, et viimane rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 40–43 õigusnormi, otsustades, et ELTL artikli 122 lõige 1 ei kujuta endast sobivat õiguslikku alust niisuguse meetme vastuvõtmiseks, nagu kõnesolevas kavandatud Euroopa kodanikualgatuses väljapakutu, tuleb osundada, et selle sätte kohaselt võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ja liikmesriikidevahelise solidaarsuse vaimus kehtestada majanduslikule olukorrale vastavad meetmed, eriti kui tekib tõsisid raskusi teatud toodetega varustamisel, eelkõige energeetika valdkonnas.

- 69 Esmalt tuleb sedastada, et nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 41 õigesti märkis, on Euroopa Kohus 27. novembri 2012. aasta kohtuotsuse Pringle (C-370/12, EU:C:2012:756) punktis 116 selle kohta otsustanud, et ELTL artikli 122 lõige 1 ei ole sobiv õiguslik alus, millest lähtudes võiks liit anda finantsabi liikmesriigile, kes on suurtes rahastamisraskustes või kellel on oht sellistesse raskustesse sattuda.
- 70 Ehkki apellant väidab, et stabiilsusmehhanism, mida nimetatud kohtuotsuse aluseks olnud kohtuasjas käsitleti, erineb kavandatud Euroopa kodanikualgatuses väljapakutud meetmest mitmes mõttes, tuleneb ELTL artikli 122 lõikest 1 siiski, et selles artiklis ei ole silmas peetud meetmeid, mille eesmärk on sisuliselt kergendada liikmesriigi suuri rahastamisraskusi.
- 71 Teiseks olgu märgitud, et Üldkohus ei rikkunud õigusnormi, kui ta jõudis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 42 ja 43 seisukohale, et arvestades eelkõige liikmesriikidevahelise solidaarsuse vaimu, millest tuleb vastavalt ELTL artikli 122 lõikes 1 sätestatule juhinduda majanduslikule olukorrale vastavate meetmete kehtestamisel, ei saa seda sätet kasutada õigusliku alusena niisuguse meetme või põhimõtte kehtestamisel, mis sisuliselt volitab üht liikmesriiki ühepoolselt otsustama, et ta ei maksa oma võlga kas osaliselt või terves ulatuses tagasi.
- 72 Osas, milles apellant vaidlustab konkreetsemalt Üldkohtu järelduse vaidlustatud kohtuotsuse punktis 43, mille kohaselt kavandatud Euroopa kodanikualgatus annab tõsistes rahastamisraskustes olevale riigile voli „otsustada ühepoolselt“, et ta ei maksa oma võlga kas osaliselt või terves ulatuses tagasi, olgu märgitud, et apellant ütles alles käesoleva apellatsioonkaebuse raames, et liikmesriigi võimalus hädaolukorrale tugineda võidakse allutada komisjoni kehtestatavatele tingimustele. Ent nagu sai käesoleva kohtuotsuse punktis 53 märgitud, ei saa niisugust teavet arvestada vaidlustatud kohtuotsuse punktis 43 sisalduva Üldkohtu hinnangu põhjendatuse hindamisel.
- 73 Eelnevast tuleneb, et Üldkohus ei rikkunud ühtegi õigusnormi, kui ta asus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 40-43 seisukohale, et ELTL artikli 122 lõige 1 ei ole sobiv õiguslik alus niisuguse meetme vastuvõtmiseks nagu kavandatud Euroopa kodanikualgatuses väljapakutu.
- 74 Teisena ja osas, milles apellant heidab oma teises väites Üldkohtule ette, et viimane rikkus õigusnormi, kui ta leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 47-50, et ELTL artikli 122 lõige 2 ei ole niisuguse meetme kehtestamiseks sobiv õiguslik alus, tuleb meelde tuletada, et selle sätte kohaselt võib nõukogu juhul, kui mõni liikmesriik on raskustes või kui tal on tõsine oht sattuda suurtesse raskustesse, mida põhjustavad loodusõnnetused või temast olenematud erandlikud juhtumid, teatud tingimustel, komisjoni ettepaneku põhjal anda asjaomasele liikmesriigile liidu finantsabi.
- 75 Selle kohta olgu esmalt märgitud, et Üldkohus tõdes vaidlustatud kohtuotsuse punktis 48 õigesti, et Euroopa Kohus on 27. novembri 2012. aasta kohtuotsuse Pringle (C-370/12, EU:C:2012:756) punktides 65, 104 ja 131 juba selgitanud, et ELTL artikli 122 lõige 2 annab liidule pädevuse anda eespool kirjeldatud olukorras olevale liikmesriigile ühekordset finantsabi, aga selle sätte alusel ei saa põhjendada õigusloomes niisuguse mehhanismi kehtestamist – eelkõige seetõttu, et väljapakutud mehhanism on oma laadilt üldine ja püsiv –, mille alusel jäetaks võlg hädaolukorra põhimõtte alusel tagasi maksmata.
- 76 Mis järgmiseks puudutab apellandi väidet, et Üldkohus rikkus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 49 õigusnormi seoses finantsabi laadiga, mida ELTL artikli 122 lõikes 2 on silmas peetud, siis olgu märgitud, nagu tõdes ka Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse viidatud punktis, et 27. novembri 2012. aasta kohtuotsuse Pringle (C-370/12, EU:C:2012:756) punktist 118 tuleneb, et see sätte käsitleb ainult liidu, mitte liikmesriikide antavat finantsabi.

- 77 Üldkohus võis seega õiguspäraselt asuda vaidlustatud kohtuotsuse punktis 49 seisukohale, et kavandatud Euroopa kodanikualgatuse esemeks oleva hädaolukorra põhimõtte kehtestamine ei saaks olla hõlmatud liidu antava abi mõistega selle sätte tähenduses, sest see põhimõte ei puudutaks üksnes ühe liikmesriigi võlga liidu ees, vaid ka võlga muude era- või avalik-õiguslike isikute ja seega eelkõige liikmesriikide ees.
- 78 Osas, milles apellant soovib selles kontekstis vaidlustada Üldkohtu tõdemuse, et hädaolukorra põhimõtte kehtestamine, nii nagu see on kõnesolevas kavandatud Euroopa kodanikualgatuses ette nähtud, ei puuduta üksnes liikmesriigi võlga liidu ees, tuleb esmalt märkida, et enne käesolevat apellatsioonimenetlust ei ole apellant kordagi väitnud, et kavandatud kodanikualgatus piirdub vaid liikmesriigi võlga liidu ees. Lisaks on see argument vastuolus apellatsioonkaebuses esitatud muude väidetega, mille kohaselt on kavandatud kodanikualgatuse eesmärk võimaldada hädaolukorras olevatel riikidel külmutada või tühistada osa oma võlast mitte üksnes liidu ees, vaid ka teiste liikmesriikide ees. Seega ei saa kõnesolev argument olla edukas.
- 79 Mis viimaks puudutab argumenti, et komisjon oleks võinud anda kõnesoleva kavandatud Euroopa kodanikualgatuse käiku osaliselt, siis tuleb see argument käesoleva kohtuotsuse punktis 55 osundatud kohtupraktika alusel vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata, sest see esitati esmakordselt alles apellatsioonkaebuse staadiumis.
- 80 Sellest järeldeb, et Üldkohus ei ole rikkunud ühtegi õigusnormi, kui ta leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 50, et niisugune meede nagu kavandatud Euroopa kodanikualgatuses väljapakutu ei kuulu ilmselgelt nende finantsabimeetmete hulka, mille nõukogu on volitatud ELTL artikli 122 lõike 2 alusel komisjoni ettepanekul võtma.
- 81 Eespool esitatud kaalutlustest tuleneb, et teine väide tuleb tagasi lükata.

Kolmas väide, et ELTL artikli 136 lõike 1 tõlgendamisel on rikutud õigusnormi

– Poolte argumendid

- 82 Kolmanda väitega heidab hageja Üldkohtule ette, et viimane tõlgendas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 57-60 vääralt ELTL artikli 136 lõiget 1. Vastupidi Üldkohtu seisukohale võib liidu õigusloomes hädaolukorra põhimõtte kehtestamine rajaneda ELTL artiklil 136, mille eesmärk on aidata kaasa „majandus- ja rahaliidu nõuetekohasele toimimisele“.
- 83 Apellant väidab selle kohta, et õiguslikult on väärt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 58 esitatud väide, mille kohaselt hädaolukorra põhimõtte kehtestamine asendaks lepingupoolte vaba tahte seadusest tuleneva mehhanismiga riigivõlg ühepoolset kustutada, mida kõnesolev säte ilmselgelt ei luba. Nimelt lubaks niisuguse põhimõtte kehtestamine suurtes raskustes oleval liikmesriigil ajutiselt kõigi oma võlgade maksmine peatada, et pöörata oma majanduspoliitika majanduskasvu suunas, soodustades majanduskasvu edendavate investeeringute tegemist, mis vaieldamatult panustaks majandus- ja rahaliidu nõuetekohasesse toimimisse, nii nagu seda on silmas peetud ELTL artikli 136 lõikes 1. Apellant viitab selles kontekstis näite toomiseks Euroopa Ülemkogu 21. juuli 2011. aasta otsusele, millest väidetavalt tuleneb, et liidu õigus võib olla liikmesriigi riigivõla kustutamise aluseks.
- 84 Lisaks annab ELTL artikli 136 lõige 1 apellandi väitel nõukogule sõnaselge volituse võtta meetmeid, et kehtestada majanduspoliitilisi suuniseid. Seega on komisjon ka pädev tegema nõukogule niisuguste meetmete kehtestamise ettepaneku.

- 85 Sellest tuleneb apellandi väitel, et kõnesolev kavandatud Euroopa kodanikualgatus ei jää ilmselgelt väljapoole komisjoni pädevust määruse nr 211/2011 artikli 4 lõike 2 punkti b mõttes ning et seega leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 59 vääralt, et hädaolukorra põhimõtte kehtestamine ei ole ilmselgelt ETL artikli 136 lõikes 1 sätestatuga hõlmatud.
- 86 Apellandi sõnul võiks niisugune stabiilsus- ja finantsabi mehhanism, mida ETL artikli 136 lõige 3 lubab, võimaldada liikmesriikide nõusolekul ja kui ühes liikmesriikidest on hädaolukord, peatada selle riigi võla tagasimaksmise. Igal juhul volitab ETL artikkel 352 komisjoni tegema ettepaneku niisuguse meetme kohta nagu kavandatud Euroopa kodanikualgatuses käsitletu, mis on vajalik mõne aluslepingutes ette nähtud eesmärgi, näiteks eurosooni stabiilsuse saavutamiseks.
- 87 Komisjoni hinnangul tuleb kolmas väide tagasi lükata kui osaliselt vastuvõetamatu ja ülejäänud osas põhjendamatu.

– *Euroopa Kohtu hinnang*

- 88 Tuleb osundada, et vastavalt ETL artikli 136 lõikele 1 võib nõukogu majandus- ja rahaliidu nõuetekohase toimimise tagamiseks ning kooskõlas aluslepingute asjakohaste sätetega võtta liikmesriikide suhtes, mille rahaühik on euro, vastavalt vastu meetmed, millega selle sätte punktis a sätestatu kohaselt tugevdatakse asjaomaste liikmesriikide eelarvedistsipliini koordineerimist ja järelevalvet ning punktis b sätestatu kohaselt kehtestatakse liikmesriikide tarvis majanduspoliitilised suunised, tagades nende ühilduvuse kogu liidu suhtes vastuvõetud suunistega ja järelevalve nende täitmise üle.
- 89 Üldkohus ei rikkunud ühtki õigusnormi, kui ta asus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 57 ja 58 seisukohale, et hädaolukorra põhimõtte kehtestamine niisugusena, nagu see on ette nähtud kavandatud Euroopa kodanikualgatuses, ilmselgelt ei kuulu eelmises punktis kirjeldatud meetmete hulka.
- 90 Nimelt otsustas Üldkohus kõigepealt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 57 õigesti, et miski ei võimalda järeldada ja et apellant ei ole ka tõendanud, et kavandatud Euroopa kodanikualgatuses välja pakutud meede oli kantud eesmärgist tugevdada eelarvedistsipliini koordineerimist või et see kuulunuks majanduspoliitiliste suuniste hulka, mida nõukogu on volitatud kehtestama, et tagada majandus- ja rahaliidu nõuetekohane toimimine.
- 91 Samuti toimis Üldkohus õigesti, kui ta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 58 esmalt meenutas, et 27. novembri 2012. aasta kohtuotsuse Pringle (C-370/12, EU:C:2012:756) punktides 51 ja 64 tuleneb, et liidu roll majanduspoliitikas piirdub koordineerimismeetmete võtmisega, ja teisalt otsustas, et niisuguse meetme kehtestamine nagu on kavandatud Euroopa kodanikualgatuses, mis kuidagi ei mahu majanduspoliitika suunise mõiste alla ETL artikli 136 lõike 1 punkti b tähenduses, toob tegelikkuses kaasa selle, et lepingupoolte vaba tahe asendatakse seadusest tuleneva mehhanismiga riigivõlg ühepoolsetelt kustutada, mida kõnesolev säte ilmselgelt ei luba.
- 92 Sellest järeldub, et Üldkohus on vaidlustatud kohtuotsuse punktis 59 õigesti kinnitanud komisjoni järeldust, mille kohaselt hädaolukorra põhimõtte kehtestamise ettepanek, nii nagu apellant selle välja pakkus, ei olnud ilmselgelt ette nähtud ETL artikli 136 lõikes 1 sätestatuga.
- 93 Osas, milles apellant väidab oma kolmanda väite raames, et kavandatud Euroopa kodanikualgatuses käsitletud hädaolukorra põhimõtte võidakse liidu õiguses ETL artikli 136 lõike 3 alusel kehtestada vajaduse korral koostoimes ETL artikliga 352, piisab tõdemusest, et see argument esitati alles käesoleva apellatsioonkaebuse raames ja seega ei saa Euroopa Kohus seda käesoleva kohtuotsuse punktis 55 osundatud väljakujunenud kohtupraktikast lähtudes antud juhul käsitleda.

94 Eeltoodut arvestades tuleb kolmas väide tagasi lükata.

Neljas väide, et rahvusvahelise õiguse sätete tõlgendamisel on rikutud õigusnormi

– Poolte argumendid

95 Apellant heidab oma neljandas väites Üldkohtule ette, et viimane tõlgendas väärtalt rahvusvahelise õiguse sätteid, kui ta otsustas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 65, et niisuguse rahvusvahelise õiguse põhimõtte olemasolust nagu kõnesoleval juhul hädaolukorra põhimõtte ei piisa igal juhul selleks, et komisjon saaks esitada õigusakti vastuvõtmise ettepaneku. Ka väidab apellant, et Üldkohus ei analüüsinud nende argumentide põhjendatust, mille kohaselt on rahvusvahelises õiguses hädaolukorra põhimõtte olemas.

96 Komisjon leiab, et kuna apellatsioonkaebus ei sisalda ühtegi argumenti, mis võiks kahtluse alla seada Üldkohtu hinnangu, mille kohaselt komisjonile vajalik pädevus peab tulenema just aluslepingutest, mitte aga rahvusvahelise õiguse normist, siis tuleb kõnesolev väide põhjendamata tõttu tagasi lükata.

– Euroopa Kohtu hinnang

97 Olgu meenutatud, et vastavalt pädevuse andmise põhimõttele, mis tuleneb ELL artikli 5 lõigetest 1 ja 2, tegutseb Euroopa Liit üksnes niisuguse pädevuse piires, mille liikmesriigid on talle aluslepingutega andnud neis aluslepingutes seatud eesmärkide saavutamiseks.

98 Mis konkreetsealt puudutab liidu institutsioone, siis on ELL artikli 13 lõikes 2 täpsustatud, et iga institutsioon tegutseb talle aluslepingutega antud volituste piires ning vastavalt nendes sätestatud korrale, tingimustele ja eesmärkidele.

99 Sellest järeldub, et komisjon võib teha liidu õigusakti vastuvõtmise ettepaneku vaid siis, kui talle on selleks antud vastav pädevus aluslepingutes.

100 Järelikult ei rikkunud Üldkohus õigusnormi, kui ta asus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 65 seisukohale, et üksnes niisuguse põhimõtte olemasolust rahvusvahelises õiguses, isegi kui see osutub tuvastatuks, nagu on apellandi viidatud hädaolukorra põhimõtte, ei oleks mingil juhul piisav alus komisjonipoolseks seadusandlikuks algatuseks.

101 Neil tingimustel ei saa Üldkohtule ette heita, et ta ei analüüsinud nende argumentide põhjendatust, mis käsitlevad kõnealuse põhimõtte olemasolu rahvusvahelises õiguses.

102 Seetõttu tuleb neljas väide põhjendamata tõttu tagasi lükata.

103 Kuna apellandi ühegi väitega ei saa nõustuda, tuleb apellatsioonkaebus tervikuna tagasi lükata.

Kohtukulud

104 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõikes 2 on ette nähtud, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse.

105 Kodukorra artikli 138 lõike 1 kohaselt, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuse suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna apellant on kohtuvaidluse kaotanud ja komisjon on palunud kohtukulud apellandilt välja mõista, siis tuleb käesoleva apellatsioonimenetlusega seonduvad kulud mõista välja apellandilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

Mõista kohtukulud välja Alexios Anagnostakiselt.

Allkirjad